

Margot Homan:

"De actualisering van het ideaal"

WANNEER IK OP EEN DONKERE HERFSTMIDDAG BIJ GALERIE LIEVE HEMEL BINNENSTAP OM MET MARGOT HOMAN OVER HAAR WERK TE PRATEN, IS DE KUNSTENARES DRUK BEZIG HAAR AUTO UIT TE LADEN. ZE IS NET TERUG UIT ITALIË, WAAR ZE EEN AANTAL BEELDEN IN BRONS HEEFT LATEN GIETEN. EEN AANTAL SCULPTUREN WORDT DOOR HAAR OP TAFEL UITGESTALD: DE GIGANT 'ALCYONEUS', DIE LIJKT TE ZWEVEN OP ZIJN GRANIETEN SOKKEL, 'GAIA', BALANCEREND OP DE AARDBOL, EN 'NARCISSUS', IN OVERGAVE GEKNIELD. DEZE EN ANDERE BRONZEN EN ENKELE SCULPTUREN IN MARMER ZIJN VAN 12 DECEMBER T/M 16 JANUARI IN GALERIE LIEVE HEMEL TE ZIEN.

In het werk van Margot Homan staat de mens - zowel letterlijk als figuurlijk - centraal. Zelf beschrijft ze deze fascinatie als volgt: "Een onuitputtelijke bron van inspiratie is voor mij de mens zelf: het menselijk drama, 'la condition humaine'. In artistieke zin betekent dit de steeds terugkerende spanning tussen denken en vormgeven, tussen idee en vorm, idealisme en realisme, kortom: de actualisering van het ideaal. De verhevenheid van de mens ligt in zijn capaciteit een ideaal na te streven, hoewel de verwezenlijking en de vervolmaking hiervan misschien nooit bereikt zal worden, vaak zelfs onmogelijk zal blijken te zijn; de idee zelf blijft altijd ongeschonden. Dit is de grondthematiek van mijn oeuvre, vandaar het frequente voorkomen in mijn werk van gevleugelde figuren letterlijk en in het zich verheffen overdrachtelijk."

drs Titia Kloos

*Afbeelding vorige pagina:
'Et in Arcadia Ego', 1992,
brons, hoogte 66 cm,
(zonder sokkel).*

Hoewel Margot opgroeide in een familie waar de interesse meer op het natuurwetenschappelijke dan op het culturele vlak lag, wist ze al vroeg dat ze beeldhouwer wilde worden. Bij haar eerste confrontatie met reproducties van klassieke beeldhouwkunst voelde ze intuïtief een sterke affiniteit met deze manier van expressie. Tijdens haar opleiding aan de Akademie voor Beeldende Vorming in Tilburg was het studenten echter niet toegestaan figuratief te werken. Achteraf gezien, meent Margot, is dat misschien een voordeel geweest: juist omdat ze in de 'abstracte traditie' geschoold is, is ze in staat geweest haar ideeën daarna op een eigenzinnige wijze vorm te geven.

Pas na haar eindexamen vindt Margot langzaam maar zeker haar draai. Ze gaat parttime werken en in haar vrije tijd bestudeert ze talrijke anatomieboeken. Uiteindelijk maakt ze zich het menselijk lichaam zo eigen, dat het 'logisch' voor haar wordt. Zoals de bouwmeesters van de gotiek hun kathedralen zonder bouwtekeningen, op hun gevoel construeerden, zo geeft Margot Homan intuïtief het menselijk lichaam vorm. Naarmate haar technische vaardigheden op het gebied van anatomie en materiaalkennis groeien, kan ze haar ideeën, haar concepten steeds beter uitvoeren. In haar beelden gaat het immers niet om een letterlijke, ideale uitbeelding van het

menselijk lichaam. De anatomie moet worden gedragen door een idee, door een richting. "Anders is de anatomie dood", zegt Margot. "Het uiterlijke evenwicht dient voort te komen uit een intern evenwicht." Hoe letterlijk dit evenwicht soms is, blijkt uit het beeld 'Mercurius'. Mercurius is midden in een beweging weergegeven: hij steunt op zijn rechterbeen dat hij zojuist naar voren heeft gezet, terwijl zijn linkerbeen nog slechts met de tenen de grond beroert. De opgeheven linkerarm, de draaiing in de romp en de gebogen rechterarm geven het lichaam richting en evenwicht. Toen dit beeld gegoten werd ging er iets mis met het linkerbeen, zodat dit verwijderd moest worden om het opnieuw te laten gieten. Toen het eraf was, bleek het beeld alleen op het rechterbeen ook te blijven staan. Het interne evenwicht waar Margot intuïtief naar zocht was letterlijk ook een evenwicht in het uiterlijk geworden.

Het zoeken naar intern en extern evenwicht, komt voort uit Homans voortdurende streven naar harmonie. Zoals ze hierboven al zei, refereert ze in haar werk aan de hogere, betere mens. Daarbij staat de menselijke ethiek centraal: in de samenleving zijn er regels en wetten om ons binnen de perken te houden, innerlijk is er echter sprake van een ethiek die alle wetten te boven gaat en die de mens zijn waardigheid verleent. Die waardigheid verheft hem boven

*'De twijfel van Ikaros',
1992,
marmer,
hoogte 42 cm.*

*'Hodegretia', 1992,
brons.
20 x 11 x 27 cm hoog.*

andere levensvormen en stelt hem in staat idealen na te streven. Bij zijn streven naar verwezenlijking van zijn ideaal moet de mens tot het uiterste gaan en daarvan de consequenties aanvaarden. Tegelijkertijd echter blijft het ideaal ongeschonden, omdat het anders geen ideaal meer is.

Bovengenoemd concept staat centraal in de kunst van Margot Homan, waarbij de klassieke mythologie, die op het ideeële vlak veel overeenkomsten vertoont, een middel is om daar uitdrukking aan te geven. Een goed voorbeeld hiervan is 'Ikaros', een thema dat veelvuldig in haar werk terugkomt. Ikaros werd met zijn vader Daidalos opgesloten in het Labyrint van koning Minos van Kreta. Daidalos vervaardigde voor zichzelf en zijn zoon vleugels van veren en was, waarmee ze wisten te ontsnappen. Ondanks waarschuwingen van zijn vader, vloog Ikaros

echter te hoog, waardoor de zon de was op zijn vleugels deed smelten en hij in zee stortte. Voor Margot is de stoutmoedigheid van Ikaros een overwinning; haar 'Ikaros' is een lofdicht op zijn streven naar het onbereikbare ideaal. Ze heeft hem dan ook weergegeven alsof hij naar beneden zweeft; in plaats van dat hij neerstort wordt hij als het ware gedragen.

Wie de figuren van Margot Homan nader bestudeert, zal getroffen worden door de individualiteit die elk beeld bezit. Elk lichaam is anders, al naar gelang de idee die er achter zit. Vergelijk bijvoorbeeld 'Narcissus' maar eens met 'Alcyoneus'. Alcyoneus was een gigant die kon vliegen, maar wanneer hij vloog, was hij sterfelijk. Zijn gebondenheid aan de aarde blijkt uit zijn wat gedrongen, volumineuze lichaam. Heel anders is het bij Narcissus, de jongeman

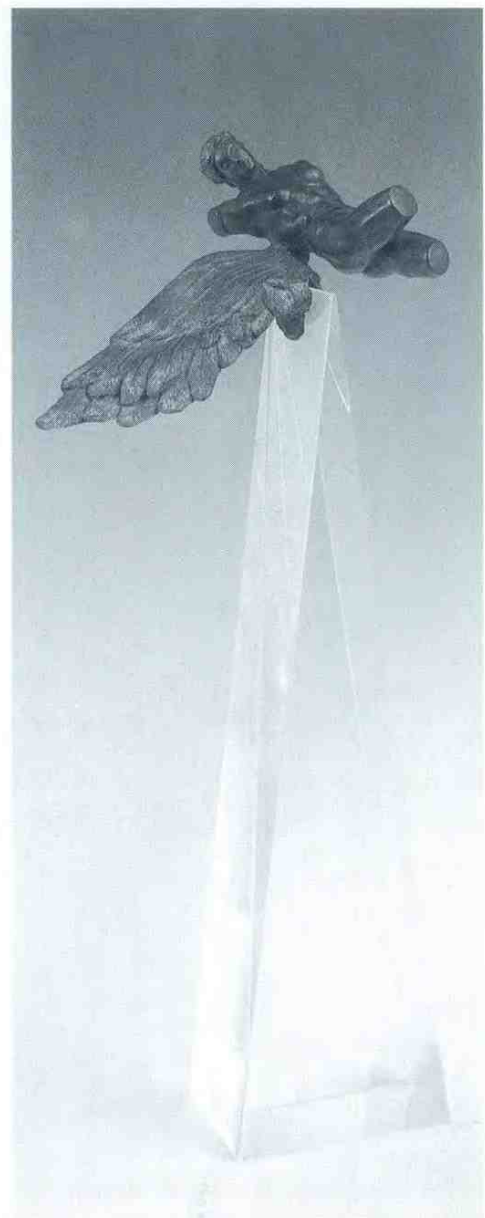
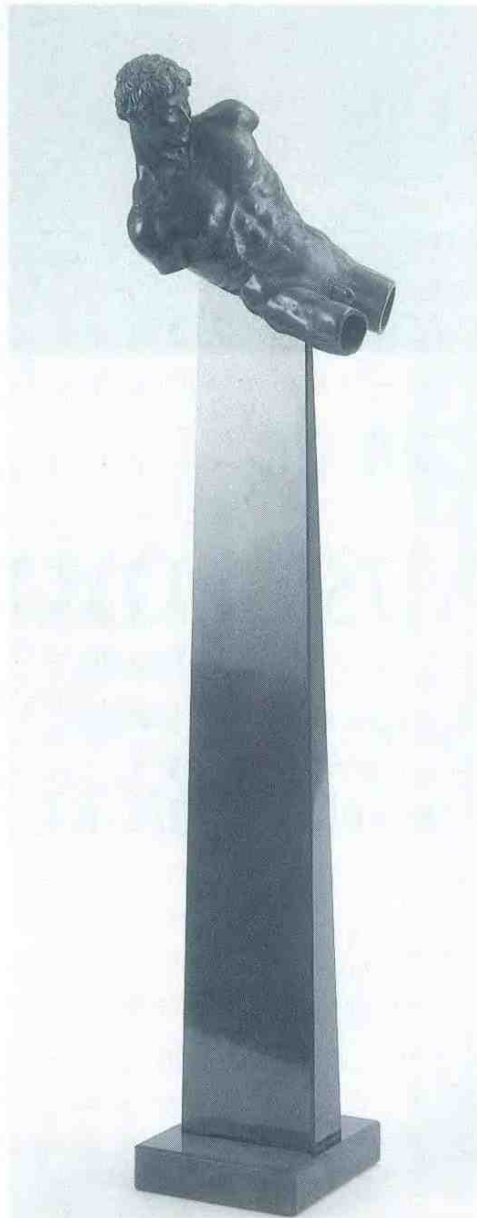
die alle liefde onbeantwoord liet en tenslotte verliefd werd op zijn eigen, onbereikbare spiegelbeeld. Zijn houding is aan de ene kant hautain en afstandelijk, terwijl tegelijkertijd de overgave aan zijn onbereikbare liefde wordt uitgedrukt.

Om de individualiteit en de achterliggende idee zo zuiver mogelijk uit te drukken, legt Margot grote nadruk op details. De houding van een hand, een licht opgeheven vinger, de uitwerking van het haar of de subtiele anatomie: dit alles speelt een rol bij de actualisering van het concept dat in haar geest gerijpt is. Het is dan ook begrijpelijk dat de 'productie' van haar kunstwerken een nauwgezet proces is. Eerst modelleert ze een model in klei, dat vervolgens in gips gegoten wordt. Dit beeld werkt ze vervolgens weer bij, waarna een wasmodel gemaakt wordt, dat óók weer aan een grondige inspectie wordt onderworpen. Pas daarna kan het geheel in brons worden gegoten, waarbij ze hoge eisen stelt aan de brongsieter. Tijdens het gietproces wil immers wel eens een uitstekend deel enkele millimeters verschuiven; reden voor Margot om alles weer over te laten doen. Gelukkig heeft ze nu, na een lange rij brongsieters, brongsieterij Mariani in Italië gevonden,

die haar het vakwerk kan leveren dat haar kunstwerken verdienen.

Het is inmiddels acht jaar geleden dat Margot haar parttime baan opzegde om zich volledig aan haar kunst te kunnen wijden. Ze exposeert al vijf jaar met succes bij haar vaste galerie Lieve Hemel en dit jaar oogstte haar werk veel lof in Italië. In mei volgend jaar neemt ze deel aan een tentoonstelling over Brabantse realistische beeldhouwkunst in Het Markiezenhof in Bergen op Zoom. Van werken in opdracht van bijvoorbeeld een bedrijf, is tot nu toe weinig gekomen. Zelf denkt ze dat dat komt omdat de managers die zich bezighouden met kunstopdrachten door de trend van de afgelopen jaren huiverig zijn geworden voor het soort kunst dat zij maakt. Het is te herkenbaar, niet abstract of ingewikkeld genoeg om als vooruitstrevend mee voor de dag te komen. Daarnaast merkt ze - terecht - op, dat ondanks de 'alles moet kunnen' mentaliteit men het niet aandurft een mannelijk naakt in de directiekamer neer te zetten. Ik ben er van overtuigd dat veel directeurs diep in hun hart maar al te graag een Homan in hun kantoor zouden willen hebben. Zolang ze zich echter conformeren aan de heersende smaak, en geen risico durven te nemen, zal dit voor hen een onbereikbaar ideaal blijven.

*Afbeelding links:
'Alcyoneus', 1992,
brons en graniet,
hoogte 72 cm,
(inclusief sokkel).
Afbeelding rechts:
'Eos', 1992,
brons en perspex,
hoogte 40,5 cm,
(inclusief sokkel).*

*Margot Homan, sculpturen
12 december t/m 16 januari
Galerie Lieve Hemel
Vijzelgracht 6
Amsterdam
Openingstijden:
dinsdag t/m zaterdag
12.00-18.00 uur*